

Obsah

PŘEDMLUVA

Předmluva k prvnímu vydání	11
Předmluva k druhému vydání	13

1] PRAMENY

Popisné prameny	16
Veřejné listiny a soukromé dokumenty	19
Náhodná svědectví	23

2] EVROPA NA ZAČÁTKU 14. STOLETÍ

Ekonomický zeměpis Evropy na počátku 14. století	25
Evropské národy v pozdním středověku	28
Politická scéna	32

3] SPOLEČNOST A JEJÍ SLOŽENÍ: ROLNÍCI – ZNAKY OSIDLOVÁNÍ

Předvečer 14. století	35
Ekonomická krize 14. století	39
Rolnická povstání	42
Hospodářské zotavení a změna	45
Protiklady východu a západu	46
Populační trendy v pozdním středověku	48

4] SPOLEČNOST A JEJÍ SLOŽENÍ: DUCHOVENSTVO, ŠLECHTA A MĚŠŤANÉ

Duchovenstvo	52
Světské duchovenstvo	55
Řádové duchovenstvo	59
Rytířské řády	64
Aristokracie a drobná venkovská šlechta	65
Vyšší šlechta	67
Nížší a venkovská šlechta	69
Rytířství a války	71
Měšťané	72
Otroctví ve středomořských městech	76
Velikost měst	77

5] TEORIE A PRAXE VLÁDY

Politické uvažování	79
Postavení krále	81
Konciliární myšlení	86
Králové a správa v západní Evropě: Francie a Anglie	88
Místní vláda	91
Královská správa v ostatních částech západní Evropy	93
Inovace v pozdním středověku	95
Údělná panství	96
Válka a finance ve Francii	98
Právo a zastoupení v parlamentu ve Francii	102
Anglie: daně a parlament	105
Skotsko	108
Španělsko	108
Institute a správa	110
Správa v městských oblastech	113
Města v Německu: spolek hanzovních měst	117
Švýcaři	119

6] POLITICKÝ VÝVOJ V ZÁPADNÍ EVROPE

Anglie ve 14. století	121
Anglie v 15. století	126
Skotsko	129
Francie ve 14. století	130
Francie po smlouvě z Arrasu	133
Španělsko v pozdním středověku	137
Stoletá válka	142
Koruna a poddaní na konci 15. století	149

7] ITALOVÉ A ITÁLIE

Severní Itálie: Milán, Janov, Benátky	152
Toskánsko	157
Církevní státy a Řím	160
Neapolsko a Sicílie	162
Italské ideály a realita	164

8] NĚMECKO A JEHO SEVERNÍ SOUSEDÉ

Říše: instituce a vládcí	170
Knížata, šlechta, rytíři a města: stavy v Německu	175
Zmenšující se území Německa v pozdním středověku	181
Skandinávská království	184

9] VÝCHODNÍ STŘEDNÍ EVROPA

Vzestup centrálních monarchií	189
Krátký život česko-uherské říše (1301–1306)	190
Restaurace polské monarchie (1305–1333)	191
Vítězství Anjouovců nad oligarchy v Uhrách (1308–1342)	192
Vznik rumunských knížectví	194
Teritoriální expanze a vláda šlechty 195	
za českého krále Jana (1310–1346)	195
Upevnění polské monarchie: Kazimír Veliký (1333–1370)	197
Monarchie založená na loajální šlechtě:	
uherský král Ludvík Veliký (1342–1382)	198
Zlatá desetiletí českých za císaře Karla IV. (1346–1378)	200
Výdobytky šlechty koncem 14. století	203
Původ a růst šlechtické moci	204
Čechy na cestě k revoluci	206
Husitská revoluce (1419–1436)	208
Společná vláda Zikmunda a jeho vysoké šlechty	
v Uhrách (1387–1437)	210
Nastupující šlechtická svoboda v polsko-litevské unii (1386–1444) .	212
Dozrání šlechtických sněmů během mezivládí (1437–1457)	214
„Husitský král“: Jiří z Poděbrad (1457–1471)	218
„Nová monarchie“ Matyáše Korvína v Uhrách (1458–1490)	219
Kazimír IV. Polský: monarchická reakce	
a teritoriální zisky (1447–1492)	222
Vítězství šlechtických republik	224

10] VÝCHODNÍ EVROPA

Východní Evropa	227
Byzanc v pozdním středověku	227
Byzantská civilizace	232
Postup osmanských Turků	236
Západ a křížová výprava	240
Dědic byzance: Rusko	243

11] PAPEŽSKÁ MONARCHIE: CÍRKEV JAKO STÁT

Duchovenstvo a papež	248
Kurie v Avignonu	252
Kolegium kardinálů	255
Velké schizma	257
Koncil kostnický, basilejský a ferrarsko-florentsko-římský	261
Obnovené papežství	267
Křesťanstvo po koncilech	270

12] POUTA NÁBOŽENSTVÍ

Charakter latinského křesťanství	274
Reforma a duchovenstvo	282
Mystika a laická veřejnost	285
Ortodoxní reforma	288
Hereze	292
Potlačování kacířství: inkvizice	299
Náboženský regionalismus	302

13] POUTA VZDĚLÁNÍ, LITERATURY A UMĚNÍ

Vzdělání v pozdním středověku	303
Tradiční vzdělanost	308
Vzestup literatury psané lidovými jazyky	314
Italská renesance	316
Kulturní kontakty mezi severem a jihem v pozdním středověku ...	322

14] POUTA OBCHODU

Komunikace a obchod	327
Místní obchod a místní trhy	331
Městský a mezikontinentální obchod	334
Komodity dálkového obchodu	336
Obchodní techniky	340
Průmyslová činnost	346
Trendy v evropském obchodu v pozdním středověku	350
Pouta obchodu	354

15] BUDOUCNOST: EVROPA A SVĚT

357

Mapy	361
Genealogické tabulky	370
Bibliografie	383
Rejstřík	397